

	Vprašanje	Sašo Murtič	Ivan Lah	Matija Skala	Marko M.
1.	Ali se zavzimate za to, da bi bila udeležba volivcev na volitvah obvezna , čeprav je v svetu le redko uveljavljena (med razvitimi državami mislim, da le v Avstraliji in Belgiji)?	Ni demokratično kajti vsako vsiljevanje volje volivcev pomeni usmerjanje ali zahtevanje, kar ni demokracija in zamre pojem volje ljudstva. Ravno v volji ljudstva je »hočem ali nočem na volitve«.		Obvezni udeležbi na volitvah nisem naklonjen, ker ni povsem jasno, kako bi se sankcioniralo kršitelje (ponekod po svetu se jim odvzame volilno pravico).	Sem za obvezno udeležbo. Sicer je ta, med razvitimi državami, uveljavljena tudi v Braziliji. V kolikor se volitev ne udeležijo, plačajo simbolično kazen – npr. 10-20 EUR. Volivce se spodbuja, da v primeru popolnega nestrinjanja oddajo neveljaven glas - % neveljavnih glasov je pokazatelj nezadovoljstva v družbi in se lahko obravnava kot izražena zahteva po spremembah. Na drugi strani, slaba udeležba na volitvah v Sloveniji, se obravnava kot nezainteresiranost za upravljanje države in oblasti daje legitimnost za to, da lahko počne, kar se ji zdi.
2.	Se strinjate, da se uvede instrument možnega odpoklica poslancev, ki pa zahteva večjo aktivnost volivcev (hraniti kopijo glasovnice, saj lahko postopek za odpoklic sprožijo samo tisti volivci, ki so dotičnega poslanca volili)?	To je nujen inštrument, kajti določeno osebo voli krog volivcev, ki verjame, da bo ta ta oseba, kot poslanec in kot predstavnik ljudstva, predstavljal voljo njegovih volivcev znotraj interesa volilne stranke, sicer bi ga ne volili. Tisti, ki prestopi ali ne izraža volje ljudstva v okviru stranke ali skupine, ki ga je volila, se mu vzame mandat. Se strinjam.		Odpoklica poslancev tudi ne podpiram zaradi tehničnih izzivov pri ustvarjanju kopije glasovnice.	Ne, nisem za ta instrument. Zagotovo bi se zlorabljal za politične diskvalifikacije, predvsem medijsko. Dovolj dober instrument morajo biti ponovne volitve, vsake 4 leta, seveda z direktnim vplivom volivcev na ime/priimek izvoljenega kandidata.
3.	Podpirate zahtevo, da se spremeni kvota nujne prisotnosti enega spola na kandidatnih listah s sedanjih 35 % poveča na 40 % (ob hkratni uvedbi »zip« sistema)?	Zagotovo je interes, da je čim več žensk v volilnem sistemu.			Sem absolutno proti spolni diskriminaciji, ne glede na spol. Kakršna koli zahteva po udeležbi spolov, pa je zame spolna diskriminacija. Kaj pa, če se inštitut 8 marec odloči kandidirati – rabi 40% moških? Kaj, če kandidira sindikat vojakov? Prepovedati kandidaturo izključno moški ali ženski listi bi bilo podobno, kot prepovedati kandidaturo upokojenski stranki ali študentski stranki, ki nimata enakomerne starostne strukture, ali pa tudi piratski stranki, če na svoji listi nima določen % računalniško nepismenih kandidatov. Vsak polnoleten državljan, ne glede na starost, izobrazbo, spol, poklic ali kriminalno preteklost ima po ustavi zagotovljeno možnost kandidirati. Svoje predstavnika pa izberejo volivci, na svobodnih, tajnih volitvah. Kdo si upa rezultate volitev naknadno spreminjati?
4.	Se zavzimate za večjo razkritost podatkov o kandidatih ob vpisu na kandidatno listo, predvsem pa lastnoročno prijavo celotne lastnine pred podelitvijo mandata?	To bi morali urediti z Zakonom o varstvu osebnih podatkov, bojim se, da ta zadeva ne bo šla čez, razen, če bi s časom to dosegli v spremembi Ustave.	V fazi kandidiranja (pred glasovanjem) naj bi bilo volivcem več znanega o vsakem kandidatu. Objavljen osebno zapisan življenjepis bi nekaj že pomenil. Dodatno verodostojnost pri volivcih bi kandidat dobil, če bi sam objavil rezultat svojih IQ in EQ preizkusov, pridobljenih pri pooblaščenih laboratorijih. Slednje se najbrž ne bi moglo uveljaviti v zgolj enem začetnem koraku. V javnost navržena ideja pa bi morda sčasoma dozorela?		To je zelo občutljivo vprašanje. Do neke zdrave meje morda imamo volivci pravico vpogleda v osebne podatke kandidata – vendar kvečjemu za prijavo lastnine se lahko strinjam. Potem bi se pa pojavila namigovanja, da je pošten tisti, ki nima (pa je morda sproti vse zapravlil), neprimeren pa tisti, ki je nekaj ustvaril ...Pa še tu se pojavi vprašanje prenašanja/skrivanja med člani družine, hkrati pa še zaupnosti osebnih podatkov družinskih članov, ki ne kandidirajo. Nekritično razkrivanje osebnih podatkov lahko predvsem poštene ljudi odvrne od kandidature, če kandidatura (celo brez zagotovljene izvolitve) pomeni preklic tajnosti osebnih podatkov. Morda je bolj primerno vprašanje zakonitosti načina pridobitve lastnine, vendar si težko predstavljam, da bi vsi kandidati morali zagovarjati izvor premoženja pred neko, k molčečnosti zavezano, komisijo, da bi pridobili potrdilo o neoporečnosti.

5.	Kaj menite o ideji, da se starostna meja za volitve spusti s sedanjih 18 na 16 let (varianta: spusti se aktivna volilna pravica, pasivna – biti izvoljen – pa ne)?	Pri nas je že izjema, da smo polnoletni z 18 letom, kar je v tujini predvsem meja 21 let, sicer z določenimi pravicami, ki ji prištevna oseba lahko ima že prej...bi bil za, vendar bi zopet trčili v določila Ustave.	Ni videti razloga, da bi se zniževal starostni prag volilne pravice, medtem ko je povprečna starost volivcev čedalje višja.		Se absolutno ne strinjam. 18 let je dobro preizkušena formula. Mlajši ljudje še niso samostojni, živijo pri starših in se za politiko v 99% še ne zanimajo; kvečjemu bi volili pod vplivom staršev, ob popolni odsotnosti lastne presoje.
	Dodatne opombe in predlogi			<p>Preostale tri točke podpiram, bi pa opozoril na možnost goljufanja v mešanem kombiniranem volilnem sistemu.</p> <p>Posamezna politična stranka se namreč lahko razcepi na dve krili, nato pa eno krilo pobere večinske, drugo pa proporcionalne glasove. Ker se poslanski sedeži, ki jih je dobilo prvo krilo ne upoštevajo pri izračunu, koliko poslancev bo dobilo drugo krilo, obe krili skupaj dobita več poslancev, kot bi jih dobila prvotna stranka. Nemčija tovrsten scenarij preprečuje tako, da po potrebi poveča skupno število poslancev v parlamentu, kar pa pri nas ne bi bilo izvedljivo, saj tega slovenska ustava ne dopušča.</p> <p>Moj predlog bi bil vzporeden kombiniran sistem, kjer bi se poslance v nestranskem delu parlamenta volilo po irskem sistemu.</p>	<p>Mislím, da je bistveno, da volilni sistem omogoči direktno izbiro kandidata, z obkroženjem ime/priimeka, namesto sedanje, v naprej določene strankarske liste. Mislim, da bo s tem zagotovljeno optimalno zastopanje volje volivcev v parlamentu. Spolne, starostne, ... kvote, so morda potrebne v obstoječem, strankokratskem sistemu, saj vodje strank, vsaj minimalno omejujejo pri avtokratski izbiri sestave parlamenta. Ko pa bomo lahko volivci direktno soodločali, kateri kandidati pridejo v parlament, pa takšne omejitve niso primerne; to bi bilo podobno, kot da bi bili glede na tablico avtomobila, neparni morali voliti moškega, parni pa žensko kandidatko. To je nesmiselno, saj je že po naravni poti zagotovljeno, da je polovica volivcev ženskega, polovica pa moškega spola.</p>